

13 december 2020, derde zondag Advent, jaar B
Lezingen: Evangelielezing: Johannes 1,6-8.19-28

Homilie

Johannes de Doper is een intrigerende figuur: iemand die roept in de woestijn. Wanneer je wil dat je boodschap gehoord wordt, kun je wel betere plekken bedenken om ze te verkondigen. Of moeten we die woestijn symbolisch zien? Wanneer we vandaag van iemand zeggen dat hij roept in de woestijn dan bedoelen we dat er niemand luistert. Toen ik nog geregeld in Antwerpen kwam – in pre-coronatijden – zag ik dikwijls een Afrikaanse man dit met luide stem donderpreken hield op het Koningin Astridplein. Honderden mensen passeerden, maar niemand bleef staan; integendeel: de meesten stapten nog wat vlugger, vluchtten weg van deze in hun ogen vreemde snuiter. Hij predikte in de woestijn...

Al tientallen jaren roept de adventsactie Welzijnszorg mensen in onze Vlaamse kerken op om mee te helpen de armoede in Vlaanderen te bestrijden. Armoede is een onrecht! En toch is in al die jaren de armoede niet verminderd. Er werd gepreekt in volle kerken, er werden omhalingen gehouden, petitie georganiseerd,... Maar ook die preken waren dikwijls oproepen in de woestijn. Het is niet met een gift van twee of vijf euro dat dit onrecht de wereld wordt uitgeholpen. En welk gewicht heeft een petitie wanneer slechts tien procent van de kerkgangers zich de moeite wil getroosten ze te ondertekenen?

Zou iemand ooit aan die man op het Koningin Astridplein hebben gevraagd wie hij is en wat hem bezielde? Aan Johannes de Doper komt men het wel vragen. Blijkbaar had hij toch wel indruk gemaakt want priesters en levieten komen hem vragen of hij de Messias is. Indien dit niet het geval is, is hij dan misschien Elia. De joden verwachtten namelijk dat de profeet Elia zou weerkomen om het Koninkrijk van God te vestigen. Johannes moet hen teleurstellen: hij is enkel een wegbereider – iemand die oproept om wat krom is recht te trekken.

Deze uitspraak van Johannes is meteen ook een fingerwijzing naar het Messiasbeeld. Er wordt vaak naar Jezus als Messias verwezen omwille van Zijn leer. Het evangelie wordt dan een soort receptenboek waarin je leert hoe je een goed mens kunt zijn. Net als Johannes roept Jezus ons op om ons te bekeren. Wat is dan het verschil? Waarom is de ene niet de Messias en de andere wel?

Men wijst er dan op dat de boodschap die ze brengen, verschilt. Johannes spreekt dreigende taal: *“De bijl ligt aan de wortel van de bomen”* (Mt. 3:10 en Lc. 3:9), klaar om de bomen die geen vruchten dragen om te hakken. Jezus is barmhartiger: wanneer een boom geen vruchten draagt, moet je hem beter verzorgen, de grond nog eens omspitten, bemesten,... Dit is echter niet de kern van het verschil. In dit verband zegt Johannes iets heel belangrijks: *“Zonder dat u Hem herkent, staat Hij al in uw midden.”* Johannes zegt niet dat de Messias zich verstopt, zich schuilhoudt, wacht om tevoorschijn te komen. Hij zegt dat de priester en Levieten Hem niet herkennen. M.a.w.: zij zijn ziende blind. Wanneer wij in Jezus enkel de leraar zien, zien ook wij niet de Messias.

Jezus heeft ons gezegd waar we Hem kunnen zien en ontmoeten: in de mens die dorst heeft en honger, die gebrek heeft aan kleren en onderdak, die in de gevangenis zit of ziek is. Johannes roept ons vandaag op om onze ogen te openen en de Messias te erkennen in elke arme en dakloze, in elke vluchteling, gevangene en zieke.

Wanneer wij aan deze oproep willen beantwoorden, dan roept Johannes niet langer in de woestijn. Dan roept ook Welzijnszorg niet langer in de woestijn maar krijgt deze actie van ons, christenen, meer dan genoeg middelen om haar doel te realiseren.

Over een kleine twee weken is het Kerstmis. Dan zullen we de Messias herkennen in een hulpeloos pasgeboren kind dat ons vertedert. Vandaag worden we opgeroepen om ons te laten vertederen door elke mens – groot en klein, vreemd en vertrouwd – die hulp nodig heeft. Want: *“Zonder dat u Hem herkent, staat Hij al in uw midden.”*

Fred Vanderpoorten